

sind. Nach Lürssen¹⁾ kommen derartige, warzenförmige Höcker bisweilen auch bei *Asplenium trichomanes* vor.

Wiederum anders verhalten sich alle Paleae der *Cyathea Beyrichiana* und die grösseren, peripherisch stehenden Paleae der *Alsophila Australis*. An letzteren sind im unteren Teile nur die Wände einiger, die Basis umgebender Zellreihen, der Randzellen und der Zacken, im oberen Teile nur die Wände der Zacken und eventuell des spitzen Endzweifadens allseitig kräftig verdickt. Alle anderen Zellen bleiben dünnwandig, auch diejenigen des Zellfadens an der Spitze, wenn derselbe eine Schlauchdrüse trägt. Bei *Cyathea* beschränkt sich in ähnlicher Weise die Verdickung nur auf die Randzacken und den am Ende befindlichen, zugespitzten Zellfaden.

(Fortsetzung folgt.)

Addenda nova ad Lichenographiam europæam.

Continuatio quadragesima sexta. — Exponit W. Nylander.

1. *Lecanora flavocitrina* Nyl.

Similis *L. citrinae*, sed thallus tenuiter squamulosus, squamulis adpressis, margine aut totis citrino-pulverulentis; apothecia aurantiaco-lutea biatorina marginata (latit. 0,3—0,4 millim.); sporae 8nae placodinomorphae, longit. 0,007—0,010 millim., crassit. 0,006 millim. Iodo gelatina hymenialis bene coerulescens.

Supra saxa argillaceo-schistosa in Anglia occidentali prope Staveley (Martindale).

2. *Lecanora crenulatella* Nyl.

Thallus citrinus tenuis inaequalis rimosus; apothecia subconcoloria zeorina (latit. circiter 1 millim.), margine thallino eleganter crenulato plerumque cincta; sporae 8nae placodinomorphae, longit. 0,016—20 millim., crassit. 0,008—9 millim. (loculis mediocribus).

Supra saxa calcarea circa Staveley (Martindale).

Insignis, vix subjungenda sub *L. erythrella*.

¹⁾ Rabenhorst, Kryptogamenflora III, Lürssen, die Gefässkryptogamen, p. 191. 1884.

3. *Lecanora obnascens* Nyl.

Thallus niger, tenuiter subfurfuraceus, effusus; apothecia nigricantia plana (latit. 0,5—0,8 millim.), margine thalino tenui subalbescente; sporae 8nae fuscae ellipsoideae vel oblongo-ellipsoideae, 1-septatae, longit. 0,012—18 millim., crassit. 0,007—0,010 millim., paraphyses gracilescentes, epithecium dilute fuscescens. Iodo gelatina hymenialis coeruleascens, dein vinose fulvescens.

Supra *Lecanoram intermutantem* in Ile d'Yeu Galliae occidentalis (Richard).

Species bene distincta in stirpe *Lecanorae sophodis*. Sporae ad septum subconstrictae.

4. *Lecidea percrenata* Nyl.

Thallus albidus crenato-squamulosus, fere mediocris crassitiei, squamulis crenatis subimbricatis (saepe apicibus infra pulverulentis); apothecia fusca basi extus pallida, juniora obtuse submarginata (ibi pallescentia), demum convexa (latit. circiter 1 millim.), intus pallida; sporae 8nae incolores oblongae vel fusiformi-oblongae, simplices, longit. 0,009—0,011 millim., crassit. 0,003—4 millim., in thecis longis, paraphyses graciles parcae irregulares inspersae, epithecium subfuscescens, hypothecium non obscuratum. Iodo gelatina hymenialis vinose fulvescens, thecae praesertim tinctae.

In Austria inferiore super lignum putridum, S. Peterwald (Strasser, 1885).

Thallus K leviter lutescens.

5. *Lecidea pictonica* Nyl.

Thallus albus crassulus subrimulosus (crassit. 1 millim. vel tenuior) subdeterminatus; apothecia nigra (vulgo albo-suffusa, margine nigro), rotundata vel subrotundata (latit. 0,4—0,7 millim.), intus concoloria; sporae 8nae incolores oblongae vel oblongo-fusiformes, 3-septatae, longit. 0,014—16 millim., crassit. 0,0035—0,0040 millim., epithecium subincolor, paraphyses discretae, hypothecium fuscum. Iodo gelatina hymenialis vinose rubescens.

Callicola ad Pictaviam (Richard).

Affinis *L. amylaceae* (Ehrh.), sed thallus CaCl +, et sit revera *L. Stenhammari* Fr. fertilis, quod aegre probandum nisi ubi haec gotlandica inveniatur apotheciis.

6. *Arthonia albinula* Nyl.

Thallus albidus granulosus tenuis; apothecia nigra minutula (latit. circiter 0,15 millim.), rotundata, irregularia; sporae 8nae incolores oblongo-oviformes 1-septatae, longit. 0,014—17 millim., crassit. 0,006—7 millim., thalamium cum hypothecio lutescens. Iodo gelatina hymenialis vinose rubescens (cum thecis).

Supra herbas destructas in Pyrenaeis centralibus ad Barèges (legi ibi jam 1865).

Est *Allarthonia*, gonidiis simplicibus, sed forsàn thallus definitus est alienus. Facies *Lecideae neglectae*, quae ibidem obvenit. Thallus reagentibus meis non tinctus.

7. *Thelenidia monosporella* Nyl.

Thallus albido-cinerascens tenuissimus indeterminatus; apothecia incoloria in protuberantiis mastoideis thallinis (latit. circiter 0,4 millim.), inclusa, humido statu globosa, ostiolo parum obscurato vel parum distincto; thecae monosporae clavatae, sporae oblongae simplices (apice supero saepius nonnihil crassiore et haud raro medio obsolete vageque constrictae), longit. 0,052—62 millim., crassit. 0,023—30 millim., paraphyses graciles thecis multo altiores. Iodo gelatina hymenialis non tincta.

Supra terram prope Riffersweil in Helvetia (Hegetschweiler).

Habitus fere *Thelenellae modestae* minoris, differt mox thecis monosporis, sporis simplicibus praesertimque thallo gonidimico. Apothecia thallo tenui obducta, ita ut circa ipsum pyrenium stratum conspiciatur laete viride e gonidimiis subglobosis compositum. Adsunt deinde etiam gonidimia minora oblonga inter paraphyses in thalamio non frequenter sparsa. — Lichen minutulus insignis. Ante decem annos hanc descriptionem feci.

8. *Athelium imperceptum* Nyl.

Thallus pallidus, parum visibilis, tenuissimus, subgelatinosus; apothecia incoloria immersa (latit. 0,2 millim. vel minora), ex-
tus ostiolo non prominulo vixque obscurato indicata; thecae polysporae superius attenuatae, sporae incolores ellipsoideae vel suboblongae, longit. 0,007—0,010 millim., crassit. 0,0040—45 millim., paraphyses nullae. Iodo thecae dilute coerulescentes, dein fulvo-rubescens.

Supra terram muri humidi prope Zuerich in Helvetia (Hegtschweiler). Inventum eximum in Lichenologia hodierna.

Species omnino singularis et distincta, analysi conveniens cum *Thelocarpo*, sed penitus distans apotheciis immersis, unde subgenus vel genus distinguendum: *Athelium*. Pars immersa apotheciorum globulose intrusa in terram.

9. *Verrucaria sublactea* Nyl.

Thallus albicans (hypophloeodes) evanescent; apothecia pyrenio integre nigro (latit. circiter 0,3 millim.), convexe prominulo; sporae 8nae incolores ellipsoideae murali-divisae, longit. 0,027—33 millim., crassit. 0,012—15 millim., paraphyses sat graciles. Iodo gelatina hymenialis non tincta, sporae dilute fulvo-rubescentes.

Super corticem oleae in Corcyra insula (Corfu) legit Sydow.

E stirpe *V. muscicolae*, comparanda cum *V. Carrollii* (Mudd.), quae diversa jam pyrenio dimidiatim nigro. — Nomen „*sublactea*“ jam antea a Leighton inutiliter in alio genere datum (vid. in Flora 1883, p. 534).

10. *Verrucaria chlorospila* Nyl.

Thallus virens hypophloeodes, maculas virentes transversas (in cortice) determinatas affingens; apothecia pyrenio integre nigro (latit. 0,2 millim.), juniora immersa, demum supra convexe denudata; sporae 8nae nigrescentes ellipsoideae, 4-loculares, longit. 0,025—32 millim., crassit. 0,011—12 millim.

Supra corticem *Pruni avium* in Corcyra (Sydow). Species facile primo obtutu distincta in stirpe *V. nitidae*. Gonidia chroolepoidea minora.

11. *Verrucaria epigloea* Nyl.

Apothecia pyrenio dimidiato-nigro (latit. 0,1 millim.), convexiuscula; sporae 8nae incolores oviformi-oblongae 1-septatae, longit. 0,018—23 millim., crassit. 0,007—9 millim., thecae variabiles, paraphyses non discretae. Iodo gelatina hymenialis non tincta.

Supra *Nostoc* saxa dolomitica incolens inundata fluminis Narenta in Herzegovina (Lojka).

Parasita videtur nostocicola e stirpe *Verrucariae epidermidis*.

Observationes.

1. Afferre hic liceat definitiones quasdam Familiae *Epheba-ceorum*. Lichenes continet parvos vel parvulos, thallo coloris obscuri, parum in aqua turgescente, aut fruticuloso aut granuloso aut raro squamuloso. Textura thalli e cellulis minutis compositi offert gonimia glaucescentia subglobosa tunicata h. e. strato gelatinoso-celluloso involuta, aut ea 1° submoniliformiconnata et intra thallum tubuliformem perducta (*Scytonema*, *Gonionema*); aut 2° gonimia per strata 2 vel plura associata et in series plus minusve regulares in thallo tereti fruticuloso disposita (*Sirosiphon*, *Spilonema*, *Ephebeia*, *Ephebe*); aut 3° gonimia singula aut plura in syngonimiis gelatinoso-cellulosis noduliformibus contenta varie dispositis (*Pyrenopsis*, *Phylliscum*). In thallis magis evolutis (*Spilonema*, *Ephebeia*, *Ephebe*) textura cellularis (praesertim medullaris) sensum longitudinalem sumit, ut cellulae ita elongatae evadant. — Apothecia aut biatorina (*Gonionema*) aut lecideina (*Spilonema*) aut lecanorina (*Euopsis*, *Pyrenopsis*, in hoc genere saepe pseudo-pyrenocarpea) aut denique pyrenocarpea (in *Homopsideis*). — Spermogonia aut immersa sine protuberantia externa aut in tuberculis thallinis recepta. Conceptacula vulgo incoloria, sterigmata plurimis simplicia aut simpliciuscula, raro arthrosterigmata sistentia. Spermata plurimis minuta oblonga, raro elongata arcuata (in *Phylliscodeis*).

2. *Collema nodulosum* Nyl. Syn. p. 104 habet gonimia, quae interdum brevem catenam hormogonicam formant. Vix specie differt ab *Omphalaria botryosa* (Mass.) ibid. p. 101.

3. *Collema crispum* Ach. et *pulposum* Ach. Apud ambo thallus iodo vinose tinctus. Olim solutione iodica dilutiore adhibita hocce neglectum fuit.

4. *Collema turgidum* Muell. microg. e Salève est *C. polycarpum* Schaer.

5. *Collema ferax* DR. et Mnt. Explor. Alger. p. 206, ex Algeria est species terrestris affinis et subsimilis *C. cheileo*, sed thallus nonnihil tenuior vix ulla filamenta verticalia continet et sporae minores (longit. 0,018—25 millim., crassit. 0,007—8 millim.), fusiformi-ellipsoideae.

6. *Collema platycarpum* DR. et Mont. ibid. p. 203 est omnino idem quod *C. cheileum* var. *Metzleri* Hepp. Sporae oblongae 3-septatae, longit. 0,021—32 millim., crassit. 0,010 millim. (in Zw.

L. n. 427 longit. 0,025—50 millim., crassit. 0,008—0,018 millim.).
Ad Bougie in Algeria.

7. *Calicium exsertum* Nyl. in Norrl. Karel. Oneg. p. 10 esse
possit parasita thalli leprosi accedens ad *Cal. parietinum*. In
Transsylvania cl. Lojka invenit saxicolam, quod huc pertineat.

8. *Alectoria divergescens* Nyl. Thallus castaneo-fuscescens
subteretiunculus erectus ramosus (altit. circiter 2 centimetr.),
ramulis attenuatis divaricatis apicibus subnigricantibus; apothecia
castaneo-badia (latit. 1—2 millim.), lateralia, ramulo appendiculata;
spora 8nae oblongae, longit. 0,010—11 millim., crassit. 0,0045
millim. Iodo gelatina hymenialis coerulescens, dein fulvescens.
Ramicola in China, monte Tsangehan super Tali-Li (rev. Delavay,
1885). — Species notis datis a ceteris distincta. Variat thallus
passim subcanaliculatus.

9. *Umbilicaria Pennsylvanica* Lojk. Lichenoth. universalis n. 12
est *U. pustulata* Hoffm. et n. 13 (*U. caucasica* Lojk.) est *U. Pennsylvanica*
Hoffm.

10. *Pertusaria pustulata* f. *superpallens*. Differens ostioliis pal-
lescentibus, cerasicola in Coreyra (Sydow). Sat similis in Cor-
sica (Norrlin). Thallus K (CaCl) nonnihil aurantiaco-reagens.

11. *Asp. reticulata* Rehm. Arn. Tirol. 1869, p. 610 (sine ulla
definitione) non differt nisi ut forma thallo pallescente a *Lecanora*
intermutante vulgari in Gallia praesertim maritima, sed am-
bae etiam in eodem specimine simul obviae conspiciuntur (sic
ex. gr. in monte Força-real Pyrenaeorum orientalium).

12. Corrigenda in Addendis prioribus XLV, p. 102, lin.
14: „inveniverit“, lege invenerit; ibid. lin. 20 „turbidam“,
lege turbidum; ibid. lin. 36 „incumbentes“ lege incumbentibus.

Parisiis, die 10 septembris, 1886.

Einläufe zur Bibliothek und zum Herbar.

351. Schweinfurt. Naturwissenschaftlicher Verein. Jahres-
bericht für 1885/86.
352. Regensburg. Naturwissenschaftlicher Verein. 39. Jahrg.
Regensburg, 1885.

Redacteur: Dr. Singer. Druck der F. Neubauer'schen Buchdruckerei
(F. Huber) in Regensburg.

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Flora oder Allgemeine Botanische Zeitung](#)

Jahr/Year: 1886

Band/Volume: [69](#)

Autor(en)/Author(s): Nylander William

Artikel/Article: [Addenda nova ad Lichenographiam europaeam
461-466](#)